

[Hans Rasmussen.]

handling rettede den alvorlige henvendelse til oppositionspartierne om deres principielle stilling, som det jo navnlig drejede sig om.

Under lovforslagenes første behandling havde man dog indtryk af, at i hvert fald venstres ordførere ikke var ligefrem afvisende i deres argumentation; den kunne godt udlægges på en sådan måde, at man under en kommende udvalgsbehandling ville være i stand til at opnå en bredere forståelse.

Det konservative folkepartis ordfører, det ærede medlem hr. Poul Møller, var derimod mere afvisende i sine principielle betragtninger. Det hænger vel sammen med, at når erhvervslivets forskellige områder skal vise mådehold, er det noget, man kan give tilslutning til på det teoretiske plan, men skal man i gang med det i den praktiske virkelighed, støder man an mod pengepungsinteresserne, og det er mit indtryk, at det ærede medlem hr. Poul Møller på en meget stærk måde netop forsvarede disse interesser.

Når mindretallet i udvalgsbetænkningen over de fire lovforslag beklager, at det ikke under udvalgsbehandlingen har været muligt at forhandle om andet end forslagene principper, må det understreges, at disse jo også er meget afgørende for, om der kan nås frem til en forståelse. Det er dog værd at bemærke, at mindretallet erkender, at den økonomiske politik, som den har været ført gennem en årrække, nødvendiggør indgreb — det er jo faktisk også udgangspunktet for de mange lovforslag, regeringen har fremsat. Når der ikke har kunnet bringes forståelse i stand, skyldes det i høj grad, at oppositionen og regeringspartierne ikke har samme opfattelse af de fordelingspolitiske problemer, selv om udgangspunktet for indgrebene er udtrykt fælles.

Fra socialdemokratiets side er det naturligvis ikke med nogen særlig glæde, at vi nu søger gennemført en lovgivning, tilsigtede at regulere forholdene på arbejdsmarkedet 2 år frem i tiden. Vi har imidlertid, sammen med erhvervslivets forskellige grene og oppositionen, fundet, at skulle vi klare en bedre ligevægt i vort økonomiske liv, uden at det fik følger i form af en nedsat aktivitet og stigende arbejdsløshed, kunne vi ikke lade en almindelig frihed råde, således at de enkelte organisationer, eventuelt

ved hjælp af kampmidler, pressede fordele frem til varetagelse af egne interesser. I så fald var vi sikker på, at det ville gå måske endnu værre, end tilfældet blev efter forløbet af overenskomstsituationen i 1961.

På den anden side er det ikke alene et princip; det er simpelt hen en nødvendighed, hvis der skal foretages indgreb over for arbejdsmarkedets parter, som lovforslaget om forlængelse af de kollektive overenskomster forudsætter, at enhver så også må kunne forstå, at det vil få følgevirkninger af en art, som vi på forhånd ved, det frie erhvervsliv ikke vil være synderligt interesseret i.

I forbindelse med drøftelserne om arbejdsmarkedet og eventuelt anvendelse af voldgift har jeg adskillige gange i det høje ting gjort opmærksom på, at man selvfølgelig ikke kan tro, at der i det lange løb alene kan lovgives over for arbejdsmarkedets parter i den hensigt at hindre arbejderne i at opnå en rimelig del af produktionsresultatet, uden at arbejderne, støttet også af socialdemokratiet, vil svare, at så må der også ske en statsregulering med hensyn til alle øvrige indkomstdannelser i vort samfund. Nu har Dansk Arbejdsgiverforening og oppositionen fået en forsmag på, hvad det vil sige at gribe dybtgående og regulerende ind i det økonomiske liv.

Under lovforslagets første behandling understregede jeg det uheldige forhold, at hvis man begynder at regulere på ét område, må man også gribe regulerende ind på andre områder, og så bliver jo efterhånden det store spørgsmål, om lovgivningen er i stand til fremefter at mestre sådanne opgaver. Under udvalgsbehandlingen, hvor principperne rigtig var draget i forgrunden, var det ikke muligt at komme til enighed, hvad jo også fremgår af betænkningen, bl. a. fordi oppositionen ønskede indsat bestemmelser om en voldgift til at afgøre arbejdsmarkedets forhold. Det er mit indtryk, at Dansk Arbejdsgiverforening er enig i den opfattelse, som vi har inden for socialdemokratiet — og det gælder selvfølgelig endnu mere fagbevægelsen — at vi ikke skal bringe tvungen voldgift i anvendelse, da en sådan ingen muligheder har, selv om den er nok så uvildig, for at kunne løse problemerne om arbejddernes lønninger og overenskomsternes mange indviklede forhold.

Lovforslagets karakter ligger derfor også